

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Вченої ради
ДУ «Інститут громадського здоров'я
ім. О.М. Марзєєва НАМН України»
від 18 січня протокол № 2

Голова Вченої ради Сердюк А.М.

ПРОГРАМА 2022

вступного іспиту в аспірантуру
за спеціальністю 222 – «медичина»
(спеціалізація «гігієна та професійна патологія»)

1. Взаємозв'язок санітарно-епідеміологічної та лікувально-профілактичної служб у їх сумісній діяльності по збереженню та зміцненню здоров'я населення.
2. Виникнення та розвиток санітарно-епідеміологічної служби України, її внесок в розвиток охорони здоров'я.
3. Вібраційна хвороба при дії локальної вібрації, патогенез, клінічна класифікація, клініка захворювання в залежності від виду вібрації, стадії захворювання. Діагностика, профілактика, лікування.
4. Водяний фактор інфекційної та неінфекційної захворюваності населення.
5. Вплив атмосферного повітря на здоров'я населення та його санітарні умови проживання.
6. Вплив на організм людини пилу та інших атмосферних забруднювачів, шкідливих речовин в повітрі виробничих приміщень, воді та харчових продуктах.
7. Вплив соціальних та біологічних факторів на стан здоров'я дитячого населення.
8. Вплив суспільно-економічних умов на розвиток гігієнічної науки.
9. Гігієна дітей та підлітків як гілка медичної науки і практичної охорони здоров'я.
10. Гігієна праці в сільському господарстві.
11. Гігієнічне значення зелених насаджень.
12. Гігієнічне обґрунтування допустимих рівнів міського шуму.
13. Гігієнічне обґрунтування трудових навантажень.
14. Гігієнічні аспекти радіаційної безпеки населення. Основні джерела опромінення населення.
15. Гігієнічні проблеми, що пов'язані з використанням пестицидів. Основні їх класи. Отруєння. Профілактика.
16. Гострі та хронічні професійні отруєння. Профілактика. Комбінована дія.
17. Електромагнітні поля радіочастот. Лазерне випромінювання. Вплив на організм. Захворювання від їх впливу.
18. Залежність біологічної дії іонізуючих випромінювань від дози опромінювання, розподілу дози в часі та опроміненому організмі.
19. Залежність потреби в їжі від професійної діяльності, статі, віку, заняття спортом і т. ін.
20. Захворювання, які виникають при дії фізичних чинників оточуючого середовища.
21. Значення режиму праці та відпочинку, загартовування, образ життя, звичок у формуванні здоров'я.
22. Концепція безпечного мешкання населення на територіях, які зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи.
23. Механічне коливання (вібрація, шум, інфразвук), квантове випромінювання (ультрафіолетове, видиме, інфрачервоне). Іонізуюча радіація.
24. Міграція токсичних і радіоактивних речовин в оточуючому середовищі.
25. Науково-технічний прогрес, його вплив на соціально-економічні та гігієнічні умови населення. Урбанізація та її гігієнічне значення.
26. Основи організації санітарно-захисних зон.

27. Основні види променевого ураження організму. Детермінантні, стохастичні та генетичні ураження, умови їх виникнення.
28. Основні принципи та методичні підходи до наукового обґрунтування гранично допустимих концентрацій шкідливих речовин у атмосферному повітрі.
29. Основні радіаційно-гігієнічні проблеми, обумовлені розвитком атомної енергетики, використанням радіонуклідів та інших джерел іонізуючих випромінювань.
30. Особиста гігієна і санітарна культура.
31. Особливості атмосферного повітря в умовах науково-технічного прогресу.
32. Особливості впливу виробничих факторів на організм підлітків.
33. Особливості метеорологічних умов на виробництві. Терморегуляція організму та її зміна при роботі.
34. Отруєння органічними речовинами, особливості дії на організм різних видів розчинників. Патогенез інтоксикації спиртами.
35. Отруєння органічними речовинами. Особливості дії на організм різних видів розчинників.
36. Отруєння пестицидами, особливості патогенезу і клінічної картини в залежності від хімічної структури (хлор-, фосфор-, ртутьорганічні, похідні карбамінової кислоти та ін.). Професійна патологія у виробництві синтетичних матеріалів.
37. Патогенез інтоксикації спиртами.
38. Патогенез інтоксикацій ефірами, кетонами, гліколями, сірковуглецем, хлорованими вуглеводнями, бензолом та його гомологами, амідно-асфінксантами. Клінічні особливості інтоксикацій, напрямки профілактики, принципи лікування гострих і хронічних отруєнь.
39. Поняття про професійні шкідливості і їх класифікація.
40. Поняття про режим.
41. Потенційно шкідливі фактори виробничого середовища, які викликають розвиток професійного канцерогенезу.
42. Принципи гігієнічного нормування факторів зовнішнього середовища.
43. Проблеми використання праці підлітків у фермерських господарствах.
44. Протирадіаційний захист персоналу і пацієнтів при рентгенологічних дослідженнях.
45. Протирадіаційний захист при роботі з радіонуклідами та іншими джерелами іонізуючих випромінювань – як гігієнічна проблема та шляхи її реалізації.
46. Професійна орієнтація та лікарсько-професійна консультація для підлітків.
47. Професійний рак, канцерогенні фактори і канцерогенношкідливі виробництва. Заходи профілактики.
48. Професійні захворювання при дії біологічних факторів: інфекційні і паразитарні хвороби, пов'язані з дією біологічно-активних речовин, продуктів життєдіяльності тварин і т. ін.). Вимоги до встановлення зв'язку цієї категорії захворювань з умовами праці, профілактика.
49. Професійні захворювання та їх місце в загальній захворюваності.
50. Профілактика стресових станів у дітей. Гігієнічні вимоги до організації трудового та фізичного виховання дітей в різних навчально-виховних установах (школи, профтехучилища та ін.).
51. Радіаційні та ядерні аварії, чинники, що визначають їх небезпеку для навколишнього середовища.
52. Рекомендовані величини фізіологічних потреб в харчових речовинах та енергії для різних вікових та професійних груп.
53. Рекомендовані величини фізіологічних потреб в харчових речовинах та енергії для різних вікових та професійних груп.
54. Роль гігієни і фізіології праці в підвищенні працездатності та продуктивності праці.
55. Статичне електричне поле, електромагнітні поля, діапазони радіохвиль.
56. Сучасні принципи нормування та основні гігієнічні вимоги до якості питної води.
57. Теоретичні основи раціонального харчування.
58. Терморегуляція організму та її зміна при роботі.

59. Терморегуляція організму та її зміна при роботі.
60. Урбанізація та її гігієнічне значення.
61. Фізіологічні основи профілактики стомлювання при різних видах роботи. Роль гігієни і фізіології праці в підвищенні працездатності та продуктивності праці.
62. Фізіологічні особливості розумової праці.
63. Харчові отруєння, їх сучасна класифікація. Харчові отруєння бактеріальної природи: токсикоінфекції та токсикози. Клінічна картина, діагностика та основні профілактичні дії для стафілококових токсикозів, ботулізму та токсикоінфекції, обумовлених різними умовно-патогенними мікроорганізмами.
64. Хвороби, пов'язані з дією іонізуючої і неіонізуючої радіації, клінічні прояви, патогенез, профілактика, лікування.
65. Хімічні фактори оточуючого середовища та їх вплив на організм людини в умовах населених міст та виробництва.